

การวางโครงเรื่องในปริเฉทเรื่องเล่า
จากประสบการณ์ตรงและประสบการณ์อ้อมในภาษาไทย

นาย ทงธรรม วงศ์วิรุฬห์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-71029

ลิขสิทธิ์ของจฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PLOT ORGANIZATION IN THAI NARRATIVE DISCOURSE
BASED ON DIRECT AND INDIRECT EXPERIENCES

Mr. Songtham Vongvirulh

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Linguistics

Department of Linguistics

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-17-7102-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวางโครงเรื่องในปัจเจกเรื่องเล่า

จากประสบการณ์ตรงและประสบการณ์อ้อมในภาษาไทย

โดย

นาย ทรงธรรม วงศ์วิรุฬห์

สาขาวิชา

ภาษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

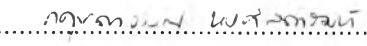
รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์

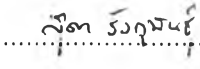
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทฉบับนี้

.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานคณะกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ อรุณมานะกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุดา รังฤพินธุ์)

ทรงธรรม วงศ์วิรุฬห์ : การวางโครงเรื่องในปริศนาเรื่องเล่าจากประสบการณ์ตรง
และประสบการณ์อ้อมในภาษาไทย (PLOT ORGANIZATION IN THAI
NARRATIVE DISCOURSE BASED ON DIRECT AND INDIRECT
EXPERIENCES) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร. กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์, 168 หน้า.
ISBN 974-17-7102-9

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการวางโครงเรื่องในปริศนาเรื่องเล่าจากเรื่องประสบการณ์ตรงและประสบการณ์อ้อมในภาษาไทย โดยมีสมมติฐานคือ การแสดงทัศนะของผู้เล่าเป็นองค์ประกอบสำคัญพบในเรื่องเล่าจากประสบการณ์ตรงมากกว่าเรื่องเล่าจากประสบการณ์อ้อมและการวางโครงเรื่องที่พบในปริศนาเรื่องเล่าแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันในด้านจำนวนและการเรียงลำดับขององค์ประกอบ ข้อมูลที่ศึกษาได้เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีจำนวน 80 คน

จากผลการศึกษาพบว่า เรื่องเล่าประสบการณ์ตรงประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ การเกริ่นนำ การนำเสนอบริบทตัวละครและสถานที่ การดำเนินเรื่อง การแสดงทัศนะ และการจบเรื่อง ขณะที่เรื่องเล่าประสบการณ์อ้อมประกอบด้วย 6 องค์ประกอบคือ การเกริ่นนำ การนำเสนอบริบทตัวละครและสถานที่ การดำเนินเรื่อง การแสดงทัศนะ การคลี่คลายเรื่อง และการจบเรื่อง โดยที่รูปแบบการวางโครงเรื่องในเรื่องเล่าแต่ละประเภทมีความคล้ายคลึงกันแตกต่างเฉพาะรายละเอียดของเรื่องเล่า งานวิจัยนี้ยังพบอีกว่ามีการแสดงทัศนะของผู้เล่าในเรื่องเล่าประสบการณ์ตรงมากกว่าเรื่องเล่าประสบการณ์อ้อม เนื่องจากเรื่องเล่าประสบการณ์ตรงส่วนใหญ่ประกอบด้วยความคิดและความรู้สึกของผู้เล่าที่ทำหน้าที่ในการดำเนินเรื่อง การแสดงทัศนะจึงถือเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญที่สุดขององค์ประกอบหนึ่งของเรื่อง ลักษณะนี้ไม่ปรากฏในเรื่องเล่าประสบการณ์อ้อมที่ให้ความสำคัญกับเนื้อหาเรื่องราวที่เกิดขึ้น รวมถึงการเดินเรื่องที่ไม่ให้ความสำคัญกับการเรียงลำดับเหตุการณ์มากกว่าส่วนที่เป็นทัศนะผู้เล่า

นอกจากนี้พบว่าจำนวนองค์ประกอบมีความแตกต่างกันระหว่างเรื่องเล่าประสบการณ์ตรงและประสบการณ์อ้อมในส่วนของการคลี่คลายของเรื่อง โดยไม่ปรากฏในเรื่องเล่าที่เป็นการเดินเรื่องระนาบเดียว หรือเรื่องที่ดำเนินเนื้อเรื่องโดยไม่ปรากฏปัญหาและจุดตึงเครียด ส่วนการเรียงลำดับองค์ประกอบของเรื่องเล่าทั้ง 2 ประเภทพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน เรื่องเล่าส่วนใหญ่จะพัฒนาไปตามเวลา เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของตัวละคร

ภาควิชา.....ภาษาศาสตร์.....

สาขาวิชา.....ภาษาศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2547.....

ลายมือชื่อนิสิิต.....ทรงธรรม.....วงศ์วิรุฬห์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....-.....

4480123122 : MAJOR LINGUISTICS

KEY WORD: THAI NARRATIVE DISCOURSE/ PLOT ORGANIZATION

STORY TELLING

SONGTHAM VONGVIRULH : PLOT ORGANIZATION IN THAI
NARRATIVE DISCOUSE BASED ON DIRECT AN INDIRECT
EXPERIENCES. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF.
KRISADAWAN HONGLADAROM Ph. D.168 pp.
ISBN 974-17-7102-9

This research is a study of plot organization in Thai narrative discourse based on direct and indirect experiences. The hypotheses are as follows. Evaluation is an important component in plot organization found in direct experience stories more than indirect experience ones. Plot organization in the two types of narratives differ in the number and sequence of components.

It is found that direct experience stories consist of 5 components, namely abstract, orientation, complicating action, evaluation and coda. Indirect experience stories, on the other hand, comprise 6 components, namely abstract, orientation, complicating action, evaluation, resolution and coda. But generally speaking, the narrator has a similar pattern in telling stories in each narrative genre. In addition, evaluation is found more in direct experience stories than indirect experience ones. This is because direct experience stories contain the narrator's emotions and ideas which form an important part in story development. These elements are not found in the indirect experience stories which focus on story development and event ordering, rather than evaluation

Moreover, resolution does not appear in direct experience stories which lack developing conflict and climax. In addition, component sequence dose not differ in the two types of narratives. Most stories develop through time, event and relationship between characters.

Department.....Linguistics.....

Field of study...Linguistics.....

Academic year.....2004.....

Student's signature.....*Songtham Vongvirulh*.....

Advisor's signature.....*Krisadawan Hongladarom*.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ช่วยให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนช่วยเหลือตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิโรจน์ อรุณมานะกุล และอาจารย์ ดร. สุดา รังกุพันธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ตลอดจนช่วยเหลือและปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยนี้ทุกท่าน โดยเฉพาะ อาจารย์ พัชรินทร์ มงคล จาก มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่ช่วยหากลุ่มตัวอย่างบางส่วนแก่ผู้วิจัย รวมถึงผู้ที่เสียสละเวลามาเป็นผู้บอกภาษา ตลอดจนเพื่อนและน้องๆ จากสถาบันต่างๆ ที่ช่วยในการเก็บรวบรวม ถ่ายถอด และพิมพ์ข้อมูล

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอพระขอบคุณ บิดา มารดา ตลอดจนญาติมิตร ที่คอยสนับสนุน และเป็นกำลังใจในการเขียนวิทยานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา โดยเฉพาะคุณปู่ ประเสริฐ วงศ์วิรุฬห์ ที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ และทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ

บทที่

1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตงานวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2. ทบทวนวรรณกรรม.....	6
2.1 ความหมายของปริจเจทวิเคราะห์.....	6
2.2 ประเภทของปริจเจท.....	7
2.3 ปริจเจทเรื่องเล่า.....	9
2.4 โครงเรื่องของปริจเจทเรื่องเล่า.....	10
3. วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	21
3.1 วิธีการเก็บข้อมูล.....	21
3.2 เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มผู้บอกภาษาและข้อมูล.....	22
3.3 กลุ่มผู้บอกภาษา.....	22
3.4 ลักษณะของข้อมูลเรื่องเล่า.....	23
3.5 กรอบทฤษฎีที่นำมาประกอบการวิเคราะห์.....	25
3.6 ขอบเขตงานที่ศึกษา.....	26
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	โครงเรื่องเล่าประสบการณ์.....30
	4.1 การเกริ่นนำ.....30
	4.2 การนำเสนอบริบทตัวละคร เวลา และสถานที่.....35
	4.3 เหตุการณ์และการดำเนินเรื่อง.....39
	4.4 การแสดงทัศนะ.....42
	4.5 ปมปัญหาและการคลี่คลายเรื่อง.....48
	4.6 การจบเรื่อง.....50
	4.7 สรุปการวางโครงเรื่องประสบการณ์.....52
5	โครงเรื่องเล่าประวัติส่วนตัว.....54
	5.1 การเกริ่นนำ.....54
	5.2 การนำเสนอบริบทตัวละคร เวลา และสถานที่.....62
	5.3 เหตุการณ์และการดำเนินเรื่อง.....67
	5.4 การแสดงทัศนะ.....75
	5.5 ปมปัญหาและการคลี่คลายเรื่อง.....77
	5.6 การจบเรื่อง.....78
	5.7 สรุปการวางโครงเรื่องเล่าประวัติ.....79
	5.8 สรุปการวางโครงเรื่องเล่าประสบการณ์ตรง.....80
6	โครงเรื่องเล่าภาพยนตร์.....83
	6.1 การเกริ่นนำ.....83
	6.2 การนำเสนอบริบทตัวละคร เวลา และสถานที่.....87
	6.3 เหตุการณ์และการดำเนินเรื่อง.....91
	6.4 การแสดงทัศนะ.....96
	6.5 ปมปัญหาและการคลี่คลายเรื่อง.....100
	6.6 การจบเรื่อง.....102
	6.7 สรุปการวางโครงเรื่องเล่าภาพยนตร์.....105

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
7	107
โครงเรื่องเล่านิทาน.....	107
7.1 การเกริ่นนำ.....	107
7.2 การนำเสนอบริบทตัวละคร เวลา และสถานที่.....	111
7.3 เหตุการณ์และการดำเนินเรื่อง.....	115
7.4 การแสดงทัศนะ.....	120
7.5 ปมปัญหาและการคลี่คลาย.....	121
7.6 การจบเรื่อง.....	123
7.7 สรุปการวางโครงเรื่องเล่านิทาน.....	125
7.8 สรุปการวางโครงเรื่องเล่าประสบการณ์อ้อม.....	126
8	129
การเปรียบเทียบโครงเรื่องทั้ง 4 ประเภท.....	129
8.1 การเกริ่นนำ.....	129
8.2 การนำเสนอบริบทตัวละคร เวลาและสถานที่.....	130
8.3 เหตุการณ์และการดำเนินเรื่อง.....	132
8.4 การแสดงทัศนะ.....	133
8.5 ปมปัญหาและการคลี่คลาย.....	134
8.6 การจบเรื่อง.....	135
8.7 ตารางเปรียบเทียบโครงเรื่อง 4 ประเภท.....	137
9	139
สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	139
9.1 สรุปผล และอภิปรายผล.....	139
9.2 ข้อเสนอแนะ.....	142
รายการอ้างอิง.....	144
ภาคผนวก.....	146
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	168

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของปริจเจท 4 ประเภท.....	1
2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของปริจเจทเรื่องเล่านิทานประเภทต่างๆ.....	9
8.1 เปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบโครงเรื่องเล่าทั้ง 4 ประเภท.....	137

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงโครงเรื่องเล่าตามทฤษฎีของลาบอฟ (Labov 1972).....	17
5.1 การวางโครงเรื่องเล่าประสบการณ์ตรง.....	81
7.1 การวางโครงเรื่องเล่าประสบการณ์อ้อม.....	127